

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 102. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359707360/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

eget Liv, der ligger til Grund for denne Roman. Bogen behandler en Kvindes pligtstrengte Forsagen af et lykkeligt Ægteskab — Erindringen om Forfatterindens ungdommelige Afkald paa Montmorency's Haand, afgav her en Virkeligheds-Baggrund. Men Bogens egenlige Indhold er dog den elskende Kvindes Kamp mod Samfundet for sin Lykke og Samfundsdommens raa Tilintetgørelse af den Enkeltes Fred — og det var de friske Indtryk fra Forfatterindens sidste Leveaar, hendes Forhold til sin Mand og til Benjamin Constant, som her gav Bogen dens Holdning. Skilsmissen fra Baron Staël-Holstein havde skadet hendes Anseelse, Forholdet til Constant var næsten en offentlig Begivenhed og han var utvivlsomt Fader til hendes i Aaret 1797 fødte Datter Albertine, den senere Hertuginde af Broglie. Fru de Staël tvivlede sikkert, da hun skrev *Delphine*, intet Øjeblik paa, at Constant agtede at lyse denne Datter i Kuld og Køn ved et snarligt Ægteskab, men hvor rig og højtilliet hun end var og hvor meget Hensyn den offentlige Mening end tager til Rigdom og den dermed følgende Uafhængighed, saa følte hun dog bittert baade Klafferens snigende Forfølgelse og Farisæismens veloverlagte Attentater paa Rygtemord.

Delphine bærer det modløse og selvopgivende Motto, der røber sin Forfatterinde, Fru de Staëls Moder: «En Mand bør forstaa at trodse den offentlige Mening, en Kvinde at underordne sig den», et Motto, til hvilket Bogens Indhold svarer, men som dens Aand og selve dens Udgivelse ligefuldt modsiger. Thi den er et Indlæg for Berettigelsen af Skilsmisse og den udkom samme Aar som Napoleon afsluttede Konkordaten med Paven; den angriber det uopløselige Ægteskab og de kirkelige Løfter netop i det Øjeblik, da Lovene om Ægteskabet skærpedes og da Kirken genvandt en Del af sin gamle Magt.

Bogen svarer til sit Motto, forsaavidt som den igennem sin Heltindes Skæbne lærer, at den Kvinde, der selv efter nok saa ædelmodig og nok saa langvarig en Opofren af sit eget Vel, og om det saa blot var for at forhindre sin Elskedes Undergang, kommer udenfor Samfundets Rettesnor, redningsløst maa gaa til Grunde. Den modsiger dette Motto, forsaavidt som den skrigende Uretfærdighed i denne Skæbne taler stærkere end nogen Deklamation mod det Bestaaende om Samfundets Ufuldkommenhed og om Urimeligheden af den Magt til at kue og ulykkeliggøre, som Menneskenes Kortsynethed og Umandighed har tildelt for-